

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17 sierpnia 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że S. J. od dnia 2 maja 2017 r. nie podlega ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu z tytułu zatrudnienia u płatnika składek K. K. M.. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że wprawdzie S. J. został zgłoszony do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego od dnia 2 maja 2017 r., ale co istotne płatnik dokonał zgłoszenia dopiero w dniu 17 maja 2017 r., a więc z uchybieniem ustawowego terminu. Organ rentowy wskazał również, iż w dniu 4 maja 2017 r. S. J. uległ wypadkowi komunikacyjnemu i od tego dnia stał się niezdolny do pracy. Co więcej, do dnia 1 maja 2017 r. S. J. był zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że jedynym celem zawarcia z S. J. umowy o pracę była chęć skorzystania z wypłaty zasiłków chorobowych w związku z zaistniałym wypadkiem. W ocenie organu rentowego zawarcie umowy o pracę z S. J. miało charakter pozorny.

/decyzja k.32 – 33 akt ZUS/

W odwołaniu od powyższej decyzji S. J. wskazał, że umowę o pracę zawarł w dniu 24 kwietnia 2017 r., a wykonywanie obowiązków pracowniczych miał rozpocząć w dniu 2 maja 2017 r. W dniu 28 kwietnia 2017 r. wnioskodawca odbył badania lekarskie, które nie wykazały przeciwwskazań do wykonywania przez niego obowiązków pracowniczych na stanowisku prasowacza. W dniu 2 maja 2017 r. S. J. stawił się w pracy i w tym też dniu odbył szkolenie w zakresie BHP. W dniu 4 maja 2017 r. S. J. uległ wypadkowi komunikacyjnemu w wyniku którego został hospitalizowany. Wnioskodawca podkreślił, że wykonywał powierzone mu obowiązki pracownicze oraz, że to na pracodawcy spoczywa obowiązek zgłoszenia pracownika do ubezpieczeń społecznych.

/odwołanie k.2/

W odpowiedzi na odwołanie, pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu odpowiedzi organ rentowy przytoczył argumentację jak w treści zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie k.4 – 4 odwrót/

Na rozprawie w dniu 14 marca 2017 r. płatnik składek poparł złożone przez S. J. odwołanie.

/oświadczenie płatnika min.00:01:57 – 00:02:17 rozprawy z dnia 14 marca 2017r., płyta CD k.15/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Płatnik składek K. M. od 1992 r. prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...) i w jej ramach zajmuje się produkcją odzieży. K. M. w ramach prowadzonej działalności zatrudnia łącznie kilkanaście osób, w tym szwaczy, konstruktorów odzieży, pakowaczy, przedstawiciela handlowego oraz prasowacza.

/zeznania K. M. min.00:20:11 – 00:22:02 rozprawy z dnia 9 maja 2018 r., płyta CD k.56 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:27:32 – 00:40:48 rozprawy z dnia 14 marca 2018 r., płyta CD k.15, wykaz pracowników firmy (...) k.22/

W 2017 r. przychody płatnika kształtowały się następująco:

- styczeń – 17 731,94 zł

- luty – 214 502,64 zł

- marzec – 173 409,04 zł

- kwiecień – 596 424,61 zł
- maj – 296 468,15 zł
- czerwiec – 83 238,99 zł
- lipiec – 151 893,70 zł
- sierpień – 27 648,28 zł
- wrzesień – 29 283,00 zł
- październik – 31 852,44 zł
- listopad – 114 794,64 zł
- grudzień – 104 336,12 zł

/zestawienie przychodów płatnika k.23 – 23 odwrót/

Wnioskodawca S. J. legitymuje się wykształceniem średnim. W okresie od czerwca 2016 r. do maja 2017 r. S. J. był zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna.

/zeznania wnioskodawcy min.00:20:11 – 00:22:02 rozprawy z dnia 9 maja 2018 r. , płyta CD k.56 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:02:17 – 00:27:32 rozprawy z dnia 14 marca 2018 r. , płyta CD k.15/

W związku z koniecznością zatrudnienia pracownika na stanowisku prasowacza , K. M. zamieścił stosowne ogłoszenie w serwisie internetowym (...).

/zeznania K. M. min.00:20:11 – 00:22:02 rozprawy z dnia 9 maja 2018 r. , płyta CD k.56 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:27:32 – 00:40:48 rozprawy z dnia 14 marca 2018 r. , płyta CD k.15/

S. J. w odpowiedzi na ogłoszenie wyraził chęć podjęcia zatrudnienia w firmie (...).

/zeznania wnioskodawcy min.00:20:11 – 00:22:02 rozprawy z dnia 9 maja 2018 r. , płyta CD k.56 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:02:17 – 00:27:32 rozprawy z dnia 14 marca 2018 r. , płyta CD k.15/

W dniu 20 kwietnia 2017 r. pomiędzy firmą (...), a S. J. zawarto umowę o pracę na czas określony od 2 maja 2017 r. do 2 maja 2018 r. S. J. został zatrudniony na stanowisku prasowacza w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem miesięcznym w wysokości 2 000,00 zł.

/umowa o pracę w dokumentacji osobowej wnioskodawcy k.24/

Zaświadczenie lekarskie z dnia 28 kwietnia 2017 r. wskazuje , że S. J. jest zdolny do wykonywania obowiązków pracowniczych na stanowisku prasowacza.

/zaświadczenie lekarskie w dokumentacji osobowej wnioskodawcy k.24/

W dniu 2 maja 2017 r. S. J. stawił się w pracy o godzinie 8 oraz odbył szkolenie w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy.

/karta szkolenia BHP w dokumentacji osobowej wnioskodawcy k.24 , zeznania świadka N. S. min.00:04:40 – 00:07:58 rozprawy z dnia 9 maja 2018 r. , płyta CD k.56/

Począwszy od maja 2017 r. S. J. ,w ramach powierzonych obowiązków pracowniczych, zajmował się prasowaniem garniturów oraz koszul , a obowiązki te świadczył w godzinach od 8 do 16. Wnioskodawca nie podpisywał list obecności , gdyż pracodawca nie prowadzi rejestru czasu pracy.

/zeznania świadków: A. B. min.00:07:58 – 00:13:29 , E. J. min.00:13:29 – 00:16:47 , R. M. min.00:16:47 – 00:20:11 rozprawy z dnia 9 maja 2018 r. , płyta CD k.56 oraz zeznania wnioskodawcy min.00:20:11 – 00:22:02 rozprawy z dnia 9 maja 2018 r. , płyta CD k.56 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:02:17 – 00:27:32 rozprawy z dnia 14 marca 2018 r. , płyta CD k.15, zeznania K. M. min.00:20:11 – 00:22:02 rozprawy z dnia 9 maja 2018 r. , płyta CD k.56 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:27:32 – 00:40:48 rozprawy z dnia 14 marca 2018 r. , płyta CD k.15/

W dniu 4 maja 2017 r. , w trakcie powrotu z pracy , S. J. uległ wypadkowi komunikacyjnemu , który skutkowało jego hospitalizacją w dniach od 4 do 8 maja 2017 r. oraz powstaniem u niego niezdolności do pracy.

/zeznania wnioskodawcy min.00:20:11 – 00:22:02 rozprawy z dnia 9 maja 2018 r. , płyta CD k.56 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:02:17 – 00:27:32 rozprawy z dnia 14 marca 2018 r. , płyta CD k.15 , dokumentacja medyczna k.19 , k.47/

W dniu 17 maja 2017 r. płatnik składek dokonał zgłoszenia S. J. do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych oraz ubezpieczenia zdrowotnego z datą powstania obowiązku ubezpieczeń określoną na dzień 2 maja 2017 r.

/dokument zgłoszeniowy k.25 – 25 odwrót akt ZUS/

Podczas nieobecności wnioskodawcy w pracy , jego obowiązki były wykonywane przez innego pracownika zatrudnionego w firmie płatnika.

/zeznania świadków: A. B. min.00:07:58 – 00:13:29 , R. M. min.00:16:47 – 00:20:11 rozprawy z dnia 9 maja 2018 r. , płyta CD k.56/

W listopadzie 2017 r. S. J. powrócił do pracy w firmie płatnika.

/dokumentacja osobowa wnioskodawcy k.24 , zeznania wnioskodawcy min.00:20:11 – 00:22:02 rozprawy z dnia 9 maja 2018 r. , płyta CD k.56 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:02:17 – 00:27:32 rozprawy z dnia 14 marca 2018 r. , płyta CD k.15, zeznania K. M. min.00:20:11 – 00:22:02 rozprawy z dnia 9 maja 2018 r. , płyta CD k.56 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:27:32 – 00:40:48 rozprawy z dnia 14 marca 2018 r. , płyta CD k.15/

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach organu rentowego i załączonych do akt sprawy, oraz w oparciu o zeznania wnioskodawcy , K. M. oraz świadków: A. B. , E. J., R. M..

W ocenie Sądu , zgromadzony w sprawie materiał dowodowy potwierdził, że S. J. podjął i faktycznie wykonywał pracę u płatnika składek. Zeznający w sprawie świadkowie wykazali się zgodną i spójną wiedzą co do tego, na czym polegało wykonywanie przez S. J. obowiązków pracowniczych na powierzonym mu stanowisku. Nadto podkreślić należy , że zeznający w sprawie świadkowie są osobami obcymi dla wnioskodawcy i nie miały żadnego interesu aby zeznawać na korzyść którejkolwiek ze stron.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art.6 ust.1 punkt 1, art.8 ust.1 i art.11 ust.1 i art.12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2017 roku, poz.1778) pracownicy, to jest osoby pozostające w stosunku pracy, podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym.

Definicja pracownika na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych została zawarta w przepisie art.8 ust.1 ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, który stanowi, iż za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy. Pojęcie stosunku pracy, o jakim mowa w art.8 ust.1 ww. ustawy jest równoznaczne z pojęciem stosunku pracy definiowanego przez art. 22 k.p. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2005 roku, I UK 296/04, OSNP 2006/9-10/157).

Stosownie do treści art.22§1 k.p. przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Do cech pojęciowych pracy stanowiącej przedmiot zobowiązania pracownika w ramach stosunku pracy należą osobiste i odpłatne jej wykonywanie w warunkach podporządkowania. Zgodnie ze stanowiskiem judykatury stosunek ubezpieczeniowy jest następczy wobec stosunku pracy i powstaje tylko wówczas, gdy stosunek pracy jest realizowany. Jeżeli stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia z dnia 17 stycznia 2006 roku III AUa 433/2005, Legalis nr 88987).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że podleganie pracowniczemu ubezpieczeniu społecznemu jest uwarunkowane nie tyle samym faktem zawarcia umowy o pracę i opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ale legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy. Sam bowiem fakt, że oświadczenia stron umowy o pracę zawierają określone w art.22 k.p. formalne elementy umowy o pracę nie oznacza, że umowa taka jest ważna. Jeżeli bowiem strony umowy o pracę przy składaniu oświadczeń woli mają świadomość tego, że osoba określona w umowie o pracę, jako pracownik pracy świadczyć nie będzie, a osoba wskazana, jako pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy i do podjęcia i wykonywania pracy nie doszło a jedynym celem umowy było umożliwienie skorzystania ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego, to umowę taką uważa się za zawartą dla pozorów - art.83§1 k.c. Umowa taka nie stanowi tytułu do objęcia ubezpieczeniami społecznymi (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 2008 roku II UK 148/07, Lex nr 846577; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2005 roku II UK 321/04, OSNP 2006/11-12/190; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2001 roku II UKN 244/00, OSNP 2002/20/496; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2010 roku II UK 204/09, Lex nr 590241). Przy czym nie jest to jedyna postać pozorności umowy o pracę. Pozorność umowy o pracę ma miejsce nie tylko wówczas, gdy mimo jej zawarcia praca w ogóle nie jest świadczona, ale również wtedy, gdy jest faktycznie świadczona, lecz na innej podstawie niż umowa o pracę. W każdym przypadku decydujące znaczenie ma treść umowy i okoliczności faktyczne jej wykonywania.

Sąd podziela pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w uzasadnieniu wyroku z dnia 25 stycznia 2005 roku (II UK 141/04, OSNP 2005/15/235), w którym stwierdza się, iż stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy (art.58§1 k.c. w zw. z art.300 k.p.). Ocena taka nie odnosi się jednak do sytuacji, gdy podejmowane czynności w ramach zawartej umowy o pracę nie mają na celu rzeczywistej realizacji tej umowy, a jedynie uwiarygodnienie jej świadczenia – innymi słowy są czynnościami pozornymi, fikcyjnymi - pracownik udaje, że wykonuje jakieś czynności jedynie po to, aby stworzyć dowody jej świadczenia. Nawiązanie umowy o pracę może, bowiem wynikać z czynności faktycznych wyrażających się z jednej strony zobowiązaniem pracownika do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem, z drugiej zobowiązaniem pracodawcy do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem (art.22§1 k.p.).

W rozpoznawanej sprawie organ rentowy zakwestionował ważność umowy o pracę zawartej pomiędzy S. J. , a płatnikiem składek K. M. stojąc na stanowisku, iż jej zawarcie miało służyć uzyskaniu przez S. J. świadczeń z ubezpieczenia chorobowego.

W ocenie Sądu Okręgowego, w świetle dokonanych ustaleń faktycznych, nie ma podstaw do uznania, że zawarta między S. J. , a płatnikiem składek K. M. umowa o pracę nie była realizowana.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego jako podstawowe cechy stosunku pracy odróżniające go od innych stosunków prawnych wymienione zostały: dobrowolność; osobiste świadczenie pracy w sposób ciągły, powtarzający się; podporządkowanie, wykonywanie pracy pod kierownictwem pracodawcy, w miejscu i czasie wyznaczonym przez niego; ryzyko pracodawcy; odpłatny charakter zatrudnienia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 października 2006 roku I PK 110/06 Lex nr 207175; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2009 roku, III PK 39/09, Lex nr 578140). W wyroku z dnia 25 listopada 2005 roku (I UK 68/05, Lex nr 177165) Sąd Najwyższy stwierdził, iż wykonywanie pracy pod kierownictwem pracodawcy (pracy podporządkowanej) jest cechą o charakterze konstrukcyjnym dla istnienia stosunku pracy. Z kolei w uzasadnieniu do wyroku z dnia 7 marca 2006 roku (I PK 146/05 (Lex nr 234370) Sąd Najwyższy przypomniał, iż cechami charakterystycznymi dla stosunku pracy – wskazywanymi w orzecznictwie – są także: obowiązek osobistego wykonywania pracy, zakaz wyręczania się osobami trzecimi; bezwzględne obowiązywanie zasady odpłatności; pracowniczy obowiązek starannego działania, a nie osiągnięcia rezultatu, oraz obciążenie pracodawcy ryzykiem prowadzenia działalności; wykonywanie pracy skooperowanej, zespołowej; ciągłość świadczenia pracy; występowanie pewnych cech charakterystycznych dla stosunku pracy, np. wypłaty wynagrodzenia za godziny nadliczbowe. Sąd Najwyższy wskazał także, że o kwalifikacji stosunku prawnego jako stosunku pracy decyduje przede wszystkim sposób wykonywania zatrudnienia. Strony mogą więc złożyć wyraźne oświadczenia woli co do ukształtowania podstawy prawnej zatrudnienia. Jednak nawet bez wyraźnego wyrażenia woli przez strony (złożenia oświadczeń woli w tym zakresie) stosunek prawny może być kwalifikowany jako stosunek pracy, jeżeli strony wykonują go w sposób charakterystyczny dla tego stosunku prawnego.

W ocenie Sądu z zebranego w sprawie materiału dowodowego jednoznacznie wynika, iż umowa o pracę zawarta przez wnioskodawcę i płatnika była realizowana.

Wskazać bowiem należy, że zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazuje ,iż wolą płatnika składek było zatrudnienie osoby na stanowisku prasowacza i w tym celu podjął on stosowne działania w tym zakresie. Nie ulega także wątpliwości ,że strony zawarły sporną umowę o pracę w dniu 20 kwietnia 2017 r. (z datą rozpoczęcia wykonywania przez wnioskodawcę obowiązków pracowniczych określoną na dzień 2 maja 2017 r.) , a nadto ,iż w dniu 28 kwietnia 2017 r. S. J. odbył badania lekarskie , które nie wykazały przeciwwskazań do wykonywania przez niego obowiązków pracowniczych na stanowisku prasowacza. Nie sposób zatem przyjąć (choćby przez pryzmat ww. działań) , aby celem zawartej umowy o pracę była chęć uzyskaniu przez S. J. świadczeń z ubezpieczenia chorobowego. W ocenie Sądu , strony umowy nie mogły bowiem przewidzieć , czy też choćby zakładać ,że wnioskodawca ulegnie wypadkowi komunikacyjnemu wkrótce po rozpoczęciu wykonywania obowiązków pracowniczych. Wprawdzie płatnik składek nie dopełnił ciężącego na nim obowiązku terminowego zgłoszenia wnioskodawcy do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych (uczynił to z naruszeniem przepisów ustawowych tj. po upływie 7 dni) , to jednak z powodu tego uchybienia nie sposób podważyć ważności zawartej umowy o pracę w sytuacji jej rzeczywistego wykonywania przez wnioskodawcę , co z całą pewnością miało miejsce w niniejszej sprawie.

Mając powyższe na uwadze Sąd na podstawie art. 477¹⁴§2 k.p.c., zaskarżoną decyzję ZUS zmienił i orzekł, że S. J. podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu i chorobowemu jako pracownik u płatnika K. M. od dnia 2 maja 2017 r.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi organu rentowego.

S.B.